

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za hemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inonemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrsko poštne
hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Boj za Adrijo.

(Dr. I. Žitnik.)

Že leta 1890. je lord Salisbury z ozirom na italijanske aspiracije v Afriki izpregovoril naslednje besede: »Ako Italija zasade Tripolis, se ji bode sultan ustavil z oboroženo silo. Naval Italije na Tripolis pa bode tudi znamenje za razdelitev Turčije.« Pred dobrim letom pa je grof Aehrenthal, ki je še vedno zagovarjal integriteto Turčije, varal samega sebe in javnost, ko je zagotavljal: Italijanska diplomacija je Turčiji napovedala vojsko samo v Afriki, na Balkanu pa hoče varovati »status quo«. — In sedaj je ves Balkan v ognju, ki posega že čez prag naše države. Kdor je samo zadnje desetletje zasledoval dogodke na Balkanu, krvave poboje in spopade bulgarskih, srbskih in grških čet v Makedoniji, politiko mladoturških sanjačev, upore albanskih rodov in »the last not least« intrige brezvestnih zvijačev, je mogel staviti glavo, da najmanjša amputacija Turčije sproži tudi njeno likvidacijo vsaj v Evropi. Naša diplomacija tega ni slutila, ker ni prodrla dima samohvale in premagala predsodkov stare tradicije. Kakor satira so se glasile besede, ki jih je 24. oktobra minolega leta izpregovoril ministrski predsednik baron Gautsch: »Italija ni svojima zaveznicama naznanila svoje namere, ker se je zanašala na prijateljske odnose.« O sancta simplicitas! Natakari, ki dobro govori angleški, francoski in morda še italijanski jezik, mogel bi biti še slaven diplomat.

In to je, kar nas boli in peče, ker se moramo sramovati tega poraza pred celim svetom. Že l. 1908. je ruski diplomat Izvol'ski povedal na vsa usta, da hoče ustvariti zvezo Bulgarije, Srbije in Črne gore, gotovo ne za »tarok-partijo«. Štiri leta pozneje pa izjavi grof Aehrenthal: »Dogodki so nas tako iznenadili, da ni bilo mogoče preprečiti italijansko-turške vojske.« To so posledice zaspanosti, pasivnosti in slepe zapuščljivosti. Vsa naša javnost brez razlike strank soglašala v trditvi, da smo doživeli drugi poraz pri Kraljevem Gradcu. In ker smo mi storili le časnikarsko in naši zastopniki v proračunskem odseku svojo poslansko dolžnost, ko smo opravičeno grajali to politično breznačelnost in kratkovidnost, razkorači se nemški Mihelj v ži-

dovskem in krščanskem taboru kot svetopisemski farizej: Gospod jaz nisem tak, kakor so ti-le grešniki. Toda od teh farizejev ne potrebujemo nobenih nauk, ker patenta za pravi in resnični patriotizem nimajo v zakupu.

Torej, štiri balkanske zvezne države so pohodile turško armado, strle v prah lončenega orjaka in si hočejo razdeliti dedščino po geslu: Balkan balkanskim narodom! Sedaj se se ne nadenoma zdramili tudi naši diplomati, da je tudi habsburška monarhija balkanska država, v kateri prebiva celó večina jugoslovanskega prebivalstva. Vzeli so v roke zemljevide in se prepričali, da sta Bosna in Hercegovina precejšen kos Balkana, ki meji na Dalmacijo, in da se dalmatinske obali kopelijo v višnjevi Adriji, katera je za monarhijo najširša in najcenejša cesta na svetovni trg. Brez Adrije, brez odprte poti v Sredozemsko morje je habsburška monarhija kot velesila obsojena na smrt.

Ob Adriji pa je tudi bodočnost slovensko-hrvaškega naroda. Mi Slovenci živimo na ozemlju, ki po naravi visi proti Adriji. Trst je za nas glavno trgovsko težišče, na katero se mora v prvi vrsti naslanjati naš gospodarski razvoj, ki je poleg krščanske kulture drugi glavni pogoj za naš narodni obstanek. In v tem oziru se popolnoma krijejo in ujema naše in državne koristi. Zato ni prazna fraza, da so Jugoslovani straža habsburške države ob Adriji. Kulturno, gospodarsko in politično združeni Slovenci in Hrvati so na jugu najmočnejši branik svoje in državne bodočnosti proti vsem nasprotnikom. To je jugoslovanska ideja, za katero živimo in se borimo. To idejo pa duši in tlačí avstrijska birokracija; z vsemi silami ovira ta naravni razvoj in tako izpodkopa tudi temelj državi. In to je zist, ki se mora zrušiti, ker pomeni za Jugoslovane gospodarski propad in narodni pogin, za državo pa propad v naročju Velike Nemčije.

Nevarnost pa nam preti tudi od Italije, ki je z ozirom na Balkan mnogo nevarnejša nasprotnica, nego Rusija. Mnogo je bilo prilik v minolemu stoletju in še v zadnjem času, da bi si Avstrija in Rusija zagotovili primeren političen vpliv in zavpravili potrebne gospodarske koristi na Balkanu. Ruske koristi so na vzhodu Balkana in pri prehodu v Egejsko morje. Te koristi se ne križajo z avstrijskimi. Toda naši diplomati so zamudili vse prilike in se raje bratili z Italijo, ki si preko Adrije osvaja zapadni Balkan.

V tej zvezi so sedanja pogajanja med

Srbijo in Avstrijo. Srbska vlada, oziroma ministrski predsednik Pašić zahteva prosto pot do Adrije skozi Albanijo. Grof Berchtold pa je v zadnjem svojem govoru v delegaciji iznova naglašal, da hoče v dogovoru z Italijo zagotoviti Albaniji avtonomijo; sprijaznil pa se je z mislijo, da Srbija dobi pristanišče ob Adriji, ako ne ovira albanske avtonomije. To stališče podpirata baje tudi nemški in italijanski poslanik v Belgradu. Pašić pa je odgovoril, naj se to vprašanje odloži do trenutka, ko bode končana vojska v Turčijo. Ta odgovor je pa nekoliko nejasen in dvoumen. Avstrijski poslanik Ugron je dobil nalogo, da še ta teden zahteva od srbske vlade jasnega odgovora. Situacija zaradi Albanije je torej jako resna, četudi ne še kritična. Vsaka demonstracija z oboroženo silo bi brez dvoma poostрила situacijo in ustvarila za bodočnost napetost in sovraštvo, ki bi gotovo obema škodilo, koristilo pa Italiji. Naša naloga ni, da bi v tem preporočnem vprašanju zagovarjali srbske ali albanske koristi. Navzlic temu pa sodimo, da je za Srbijo trgovsko pristanišče ob Adriji istega pomena, kakor za Avstrijo odprta pot po Adriji. Pretilo s sabljo je vedno odločno. Zato upamo in želimo, da tudi Srbija vpoštevava opravičene koristi svoje sode glede pristanišč. Drugo vprašanje pa je glede Albanije, ki je postala preporno jabolko med Avstrijo in Italijo. Vsiljuje se nam resno vprašanje: Ali ne bode Albanija za Avstrijo drugi Schleswig-Holstein? Lani je italijanski poslanec in bivši podtajnik Pietro Chimienti objavil članek, v katerem pravi: Noben italijanski državnik ni doslej še zahteval Albanije za Italijo. Toda ni ga človeka v Spodnji Italiji, ki bi ne zahteval, da se vsa Italija z vso svojo silo upre invaziji v Albanijo katerekoli tuje države. Italija uvaža narodnostno načelo, po katerem se je sama zedinila. To načelo je Cavour proglasil za Italijo že pred krimsko vojsko. Italija ima svoje legitimne koristi na Adriji in v Egejskem morju. Ljudska volja je, da ob Adriji pripravlja svojo narodno obrambo. To je inventar italijanske politike. Državne zveze ne morejo vzdržati »status quo«, ker so le opora za samostojno vnanjo politiko. Tak »status quo« je Turčiji zagotavljal integriteto (nedotakljivost), bil pa je samo krinka za fraze. Ta krinka je bila dobra, dokler ni

bil italijanski narod prešinjen ideje, da mora tudi z orožjem varovati svoje koristi na vzhodni obali Adrije. Ta ideja se širi in utrjuje v šoli (!), parlamentu in slovstvu. Pri nas v Apuliji — nasproti Albaniji — zasledujemo vse dogodke na Balkanu in nadzorujemo z rodoljubno napetostjo vse korake italijanske vlade.

Tako govori odlični italijanski politik in vseučiliški profesor, ki torej vé, kaj reče. To ni migljaj s prstom, ampak s kolom. In te dni je pisala »Tribuna«, ki ima tesne zveze z vsako italijansko vlado: »Italija zahteva avtonomijo Albanije v tem zmislu, da se ondi vpoštevajo italijanske koristi in ne vtihotapi prikrit protektorat Avstrije. Italija prizna Srbiji pravico do pristanišča ob Adriji, da se popolnoma oprosti Avstrije.« Ali mislite, da slišijo te glasove v palači »di Venezia« v Rimu in vpoštevajo na Dunaju v ministrstvu za vnanje zmešnjave? »Ma tutto si riduce, al parer mio, al dire, esci di li, ci vuo' star io.«

Premirje?

Pri Cataldži so vojne operacije začasno ustavljene. Preden je prišlo povelje, da se sistirajo, so se vršili med Turki in Bulgari manjši spopadi. Bulgari so namreč izvršili vse priprave, da vržejo turško armado iz cele cataldske pozicije ter razpostavili svojo artiljerijo v središču proti fortu Hamidié, zapadno proti Čekmedži, vzhodno proti derkoskim utrdbam. Turki vedo veliko poročati, kako so se uspešno bulgarski ofenzivi ustavljali, a poročila so tako nejasna in drugo drugemu nasprotujoča, da jim pri najboljši volji ni mogoče verjeti. Ne eno poročilo ni drugemu podobno. Pač pa se iz enega, ki je še najbolj določno stilizirano, lahko posname, da se turška armada pripravlja, da se umakne na érto Pera-Bujukdere tik pred Carigradom. Sicer pa oficijelna bulgarska brzojavna agencija turška poročila označuje za tendenčna in neresnična.

Zdaj vojne operacije počivajo in bulgarski vrhovni poveljnik čaka odgovora turške vlade, za katerega se je baje postavil rok 24 ur. Pogoji za premirje, ki jih je Savov izročil Nazim-paši, so dogovorjeni med vsemi balkanskimi zaveznimi državami. Kar se Turčije tiče, menijo eni, da je vsled »uspehov« Nazim-paše pri Cataldži zopet povzdignila glavo, a večidel se sliši, da bi Kiamil-paša sam rad hitro sklenil mir, da Turčiji Carigrad in nekaj zaledja ohrani. Koliko je resnice na tem,

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Lozeli je upadel pogum ob teh besedah; dobro je poznal Hasana in vedel, da njegovi mornarji ne bi bili kos emirju in njegovim izbranim Sarcenom, če bi prišlo do boja.

»Ko bo vaša dolžnost končana, boste dali odgovor za te besede,« je odgovoril in se skušal pokazati pogumnega.

»Pri Alahu! Primem te za besedo!« odvrne Hasan. »Pred Salah-ed-dinom bom dal odgovor zanje, kadar in kjer boš hotel, kakor mu boš ti dajal odgovor za svoje izdajstvo.«

»Česa me pa obtožujete?« vpraša Lozel. »Da ljubim gospico Rozamundo, kakor jo vsi drugi — morda i vi sami, čeravno ste že stari?«

»Da, in za ta zločin te poplačam, kakor sem tudi star, gospod odpadnik. S Salah-ed-dinom pa imate poravnati drug račun — čeprav ste prisegli, da jo varujete, ste ji obljubili rešitev in jo hoteli izvabiti iz ladje, češ, da najdete zanjo pribežališče pri ciperskih Grkih.«

»Če bi bilo to res,« je odvrnil

Lozel, »bi sultan imel vzrok pritoževati se proti meni. Ali to ni resnica. Poslušajte me, sedaj moram govoriti. Gospica Rozamunda me je naprosila storiti to dejanje; in jaz sem ji odgovoril, da tega ne morem radi svoje časti, čeravno je resnica, da jo ljubim in bi se držnil marsikaj storiti zanjo. Nato mi je dejala, da ne odidem praznih rok, samo da jo rešim iz rok vas, Saracenov, da se hoče poročiti z menoj. Nato sem ji zopet, četudi težko, odgovoril, da to ne more biti, da pa ji bom udan vitez, kakor hitro pripeljem ladjo do suhe zemlje, in da storim vse, kar je v mojih močeh, da jo rešim, kakor hitro bom prost svoje prisage.«

»Princezinja, zdaj ste slišali,« je rekel Hasan in se obrnil k Rozamundi. »Kaj pravite k temu?«

»Ta človek laže,« odgovori hladno, »da bi se rešil. Povem še več: da sem mu odgovorila, da raje umrjem, kot da bi se me on samo z enim prstom dotaknil.«

»Tudi moje mnenje je, da laže,« je rekel Hasan. »Ne, kar proč s tistim boddalcem, ako bi še jutri rad videl solnce. Ne bom se boril s teboj, ali Salah-ed-din naj izve to stvar, ko pridemo do njegovega dvora, in razsodi med besedo balbeške princezinje in besedo svojega najetega služabnika, verolomnega Franka in morskega razbojnika sir Hugona Lozela.«

»Naj jo izve — kadar dospemo do njegovega dvora,« odgovori Lozel pomislivo in pristavi: »Ali mi imate še kaj povedati, princ Hasan? Ako ne, se moram vrniti po svojih opravkih na ladjo, ki o njej mislite, da sem jo hotel zapustiti, da bi si pridobil nasmehljaj gospice.«

»Povem samo toliko, da je ladja sultanova in ne vaša, ker jo je on od vas kupil; in dalje, da bo odslej gospica zastražena dan in noč in dvakrat čuvana, ko dospemo do ciperskega obrežja, ker se zdi, da imate prijatelje. Dobro si to zapomnite!«

»Razumem in dobro si bom zapomnil,« je odvrnil Lozel in s temi besedami so se razšli.

»Mislim,« je rekla Rozamunda po njegovem odhodu, »da bomo srečni, ako dospemo varno v Sirijo.«

»Tudi jaz sem istega mnenja,« go-spica. Zdi se mi tudi, da sem se malo izpozabil, ali srce se mi je vzdignilo proti temu človeku in ker sem še vedno slab vsled bolezni, sem izgubil razsodnost in izgovoril, kar mi je prišlo na jezik. Zgodi se po Alahovi volji. On je pravičen in bo o svojem času vse prav uravnal.«

»Da, ali kako?«

»Nadjam se, da s sodbo, z mečem,« je odgovoril Hasan, se priklonil in odšel.

Od tega časa so oboroženi čuli celo noč pred Rozamundovo kabino in kadar se je izprehajala po krovu, so jo spremljali oboroženi. Pa Lozel je tudi ni več nadlegoval; ni več iskal priložnosti, da bi govoril z njo ali s Hasanom.

Naposled so nekega zlatega večera — Lozel je bil spreten vodja, morda eden najboljših, ki so vozili po onih morjih — dospeli do ciperskega obrežja in vrgli sidro. Pred njimi se je razprostiralo belo mesto Limazol s palmami sredi vrtov, zadaj za rodovitno ravnino pa se je vzdigovala mogočna gora Trooidos. Docela sita brezkončnega morja je vzradoščena zrla Rozamunda na to lepo zeleno obrežje, ta kraj tolike zgodovine, in že vzdihovala vzpričo misli, da ne bo smela stopiti na to zemljo. Lozel je videl njene poglede in slišal njen vzdih, in ko je splezal v čoln, jo je podražil:

»Ali nočete izpremeniti svojih misli in iti z menoj obiskat mojega prijatelja cesarja Izaka? Prisezam vam, da je njegov dvor vesel, brez čmerikavih Saracenov in romarjev, ki mislijo samo na svoje duše. Na Cipru romajo samo tja v Paf, kjer je bila Venera rojena iz pen in je vladala od začetka sveta — da, in bo vladala do konca.«

(Dalje.)

da podpira Turčijo v tem Rusija, ni mogeče presoditi — tudi ta poročila prihajajo iz Carigrada. Baj je sam sultan cara Ferdinanda osebno za mir prosil.

O mirovnih pogojih balkanskih držav poročajo listi (oficielno se niso razglasili), da ima Turčija zapustiti čataldško črto, dati garancije, da ne bo nobenih novih čet koncentrirala in predati Odrin, Skader, Janino ter Debar. Baj je balkanske države voljne Turčiji pustiti ozemlje, ki je meji Črta Midia—Rodosto, in Carigrad.

Boji za čataldške utrdbe.

Po nekem iz Carigrada došlem poročilu so se dosednji boji za čataldške utrdbe takole bili: Bulgarska južna kolona je po hudem artiljerijskem dvoboju s turško mornarico, ki se je umaknila, zasedla Bujuk-Čekmedže, ki ga je 8000 Bulgarov zasedlo. Iz Bujuk-Čekmedže so Bulgari napadli Turke, ki so pa napad odbili. Turki so nato napadli Bulgare, ki so pa napad med Plajo in Marmaro ustavili. Severno od Derkosa so Bulgari, ko se je danilo, napadli turške predstraže, a napad je bil odbit, ker Bulgari niso napadali s topovi. V središču pri Hademkōiju je sledil nato artiljerijski dvoboj. Granate so padale v Hademkōi, a tudi tu so odbili Turki bulgarski napad. Če se morejo Turki še dva dni držati, se lahko branijo še tedne. Morala Turkov se je dvignila. Pripravljene imajo močne rezerve. Bulgari bodo morali čataldške utrdbe redno napadati. Dne 19. t. m. so pričeli Bulgari razvrščati težke topove, dne 20. t. m. so pa pričeli iz njih streljati na utrdbe v črti Čataldža — Derkoško jezero. Turki so pričeli graditi utrdbe v črti Pera — Bujukdere, za katere se Turki umaknejo, če jih Bulgari prisilijo, da bodo morali čataldške utrdbe zapustiti.

Glede na poročila o turških zmagah pri Čataldži, ki so jih Turki širili, izjavlja bulgarska brzojavna agentura, da so vsa tendenčna in napačna.

Pred Odrinom.

Iz Sofije se poroča: Turki so poizkusili prodreti oblegovalni obroč pri Odrinu. Po 20 urni bitki so bili Turki prisiljeni, da so se z velikimi žrtvami umaknili nazaj v trdnjavo. Položaj v Odrinu postaja vedno bolj kritičen. V mestu razsaja legar. Vsak Odrinčan dobi hleb kruha, s katerim se mora tri dni preživeti.

Şukri paša, ki poveljuje turški posadki v Odrinu.

Zavzetje Sv. Ivana di Medua.

O zavzetju Sv. Ivana di Medua se 16. t. m. še poroča: Hipoma se je raznesla govorica, da dohajajo Črnogorci. Na bližnjih gričih smo opazili veliko Črnogorcev. Med prebivalstvom je nastala strašna panika. Iz vseh hiš so bežali Albanci, ki so nosili s seboj cule, orožje in streljivo. V najkrajšem času so bila vsa poslopja prazna. Vse je bežalo v Leš. Kmalu nato je vdrlo v mesto 30 Malisorov, ki so tvorili prednjo stražo Črnogorcev. Iz hiš so razobesili bele in črnogorske zastave. Agencija »Avstrijskega Lloyd« je razobesila avstrijsko zastavo. Ob 4. uri zjutraj se je čulo z gričev streljanje. Gorjanci so izkušali med maršom zaman Črnogorce zadržati. Črnogorci so pripadali Martinovičevi diviziji. Poveljeval jim je general Gjurovič. Dne 16. t. m. so se bili Črnogorci pri Luarziju z redno in z neredno turško vojsko. Turki so se hrabro borili, a še hrabrejši Črnogorci so jih premagali. Turkov je padlo 200. Izgubili so en top. Črnogorci so imeli zdaj odprto pot v Sv. Ivan. Zvečer se je v pristanišče pripeljala jahta princa Danila v Sv. Ivan. Mesto so že Črnogorci zasedli, le tuintam se je čul posamezen strel. — V Draču so Albanci na sveti evangelij (kar je krščanskih) prisegli, da bodo mesto do zadnjega branili pred Srbi.

Pred Skadrom.

Iz Rijeke se poroča: Črnogorci so Skader popolnoma cernirali. Deževje in vodnjaki so bojne priprave zelo ovirale.

Po zavzetju Skadra nameravajo Črnogorci proglasiti Skader za glavno mesto Črne gore.

Prodiranje Grkov.

Grški prestolonaslednik poroča: Moja armada je iz Vodene, Gramatikova in Kozanija istočasno pričela prodirati. Vreme je bilo deževno. Sovražnikov odpor 16. in 17. t. m. pri Kumanovu, Katranici, Ostrovu, pri Soroviču in na prelazih med Garničevim in Ostrovem smo premagali. Marširati hočem proti Lerinu (Florina). Kljub kapitulaciji posadke v Bitolju nadaljuje sovražnik odpor. Najbrže poveljuje Turkom znani turški general Njazi-bej.

V Carigradu.

Kiamil-paša grozi poslanikom.

Trdi se, da je Kiamil-paša zagrozil, da če pridejo Bulgari v Carigrad, s sultanom mesta ne zapusti in da hoče tudi poslanike prisiliti, da mesta ne bodo smeli zapustiti.

Inozemske straže v Carigradu.

V Carigradu izkrcani oddelki mornarjev so takole razdeljeni: Avstrijci 180, Francozi 400, Rusi 600, Angleži 250, Nemci 360, Španci 120, Italijani 300, Rumunci 50 in Nizozemci 50 mož.

Kolera

se v San Stefano strašno širi. V Peri so vsi hoteli prenapolnjeni beguncev.

Na sedanjo turško-bulgarsko vojsko kolera zelo vpliva. Kolera je tudi ob vojskah v 19. stoletju povzročila več smrtnih slučajev, kakor krogelje in bajoneti. V vojski na Krimu je umrlo za kolero 77⁰/₀₀ angleške in 73⁰/₀₀ francoske armade. Ob ameriški secesijski vojski je umrlo 85⁵/₀₀ vojakov. Tudi v vojski l. 1866. je na češkem bojišču izbruhnila kolera. Pruska armada je izgubila na kolero 16⁰/₀₀ v bojih je padlo le 9⁰/₀₀, za ranami je pa umrlo 52⁰/₀₀ vojakov.

Zasedanje delegacij.

V včerajšnji seji je poročal posl. dr. Korošec o bosenskih zadevah. Temeljito razmotriva bosenski železniški program in prosi skupnega finančnega ministra, naj se dobave urede po postavi ali pa z modernimi odloki. Del. Choc zahteva, naj se Prochaskov slučaj odstopi mednarodnemu razsodišču v Haagu. Kot Slovan najodločnejše nasprotuje, da bi pričeli vojsko z Jugoslavlani, ker bi bile posledice nepregledne. Nato govore Baerenreither, Masařyk in sekčni načelnik Macchio, nakar govori finančni minister, ki naglašja, da hoče pospeševati v prvi vrsti ljudske, nato pa obrtne šole. V Mostarju se ustanovi še eno učiteljsišče. V vsaki občini se mora osnovati šole. Vse tri veroizpovedanja hoče vlada enako vpoštevati. Če je Masařyk trdil, da je zasledoval nadškoof Stadler pomotno politiko, minister podčrtava, da je nadškoof vzoren duhovnik, kateremu ne more nihče kaj očitati. V Bosni je mirno. Srbsko vprašanje v Bosni in v Hercegovini se more le rešiti z dobro upravo, da bo ljudstvo zadovoljno in srečno. Vladati hoče pravično in objektivno. Ko še govore Ellenbogen, Mettal in Choc, želi poročevalec dr. Korošec, naj bi se bosenska ustava kmalu izpopolnila. Podpira Choca, ki želi, naj se izpopolni tudi občinska uprava. Toplo pozdravlja, da hoče Bilinski dvigniti šolstvo. Nato se bosenski proračun odobri. Delegacija prične nato razpravljati o ar. madnem proračunu. Govore poročevalec dr. Kozłowski, Krützner in Prischnig. — Ogrska delegacija je razpravljala o konzulu Prochaski.

Delegacijski dine.

Ob včerajšnjem cerclu pri delegacijskem dineju je cesar nagovoril le tretjino delegatov. Nagyu je cesar rekel: »Danes je torej odpotoval konzularni uradnik v Prizren. Upam, da so poročila časopisov pretirana in da se zadeva mirno reši.« Z delegatom Udržalom se je cesar pogovarjal o spravi na Češkem in o finančnih vprašanjih vodnih zgradb. Zelo živahno se je zanimal o parlorcnem lovu v Pardubicu. Več časa se je cesar razgovarjal z delegatom Slovensko-hrvaškega kluba Fonom, kar je vzbudilo med delegati veliko pozornost. Poroča se, da je cesar s Fonom razgovarjal o goriških zadevah. Pri dr. Korošču se je cesar informiral o razmerah v štajerskem deželnem zboru. Dr. Korošec je izjavil, da razmere niso posebno dobre, a da je izboljšanje mogoče, če večina odobri upravičene slovenske zahteve. Cesar je odgovoril: »To bi bilo žeteli.« Splošno pozornost je vzbudilo, ker se je cesar z zunanjim ministrom dolgo časa razgovarjal.

Srbi in katoličani.

Katoličani v Novi Srbiji.

Pod tem naslovom priobčujejo srbski listi uradno poročilo iz Skoplja, iza katerega posnemamo naslednje: Skopeljska katoliška škofija obsega Peč, Djakovico, Prizren, Prištino in Skoplje in šteje vsega vkup kakih 2000 domov katoliških Arnavtov. Sedež škofije je Skoplje, iz političnih razlogov pa so se škofje nastanili v Prizrenu. Sedanji škof je don Lazar Dimijade, ki se pa že več mesecev mudi na Dunaju. Njegov prednik Trocki je bil na zahtevo Avstro - Ogrske v Rimu odstavljen, ker se je zavzemal za avtonomijo. Tukajšnji katoliški Arnavti se namreč dele na dve stranki: avtonomiste in protiautonomiste; poslednji teže k Avstriji. Škofov namestnik v Skoplju je tačas Jožef Raman, po rodu Srb iz Skopeljske Črnogore; preje se je pisal Romanović. Katoliških cerkev je v celi škofiji deset: v Skoplju, Letnici, Stubli, Ferizoviču, Janjevu, Mitrovici, Peči, Prizrenu, Djakovici in Cubli. Najmočnejše je katoliško prebivalstvo v Janjevu, kjer je v rabi izključno srbski jezik. Tu je 300 katoliških domov, iz katerih je izšlo največ katoliških duhovnikov in celo več škofov. **Katoličani dobe** — tako zaključuje uradno poročilo — **sv. svo versko avtonomijo, kakor jo imajo v Črni gori.**

Kralj Peter pri katoliški službi božji v Skoplju.

V nedeljo, 18. t. m., je kralj Peter prisostvoval službi božji v arnavtski katoliški cerkvi v Skoplju. Sveto opravilo je izvršil škofov namestnik don Giuseppe Ramano in v svojem govoru pozdravil kralja Petra kot osvoboditelja. Cerkev, ki je nova, je bila lepo okrašena in polna vernikov. Kraljev obisk je na Arnavte napravil velik vtis.

Z juga.

Zvonovi za cerkve v Stari Srbiji.

Cerkve v Stari Srbiji so večinoma brez zvonov, ker Turki, kakor znano, ne puste zvoniti; zelo redke so bile tiste cerkve, ki so imele pravico do zvonjenja, a tudi te se te pravice iz strahu pred turškimi in arnavtskimi fanatikami niso upale posluževati. Sedaj je novoimenovani okrožni načelnik v Novempazarju, Mihajlo Zatović, v državni livarnici v Kragujevcu brzojavno naročil zvonove za vse cerkve v njegovem okrožju.

Razpis za načrte vojne spomenice in kolajne v Srbiji.

Belgrad, 20. novembra. Srbsko vojno ministrstvo je otvorilo natečaj za načrte spomenice o sedanji srbsko-turški vojni in za vojno kolajno za zvesto službovanje. Pripuščeni so k natečaju samo jugoslovanski umetniki. Za vsak načrt je razpisana nagrada 1000 dinarov.

Aviatiki v srbski armadi.

Vrhovno srbsko vojno poveljstvo je domače in tuje aviatike porazdelilo med vse oddelke srbske armade. Aviatiki na celi črti vrše svojo nalogo.

Kaznovani trgovci.

Te dni so v Nišu kaznovali 30 tamošnjih trgovcev, ker so zvišali cene raznemu blagu. Niš je sedaj prenapolnjen z vojniki in vjetniki, ki so jih trgovci hoteli briti, a jim je spodletelo.

Inozemski zdravniki v Srbiji.

Doslej je prispelo v Srbijo 133 inozemskih zdravnikov, med njimi nad polovico Slovanov: Srbov, Hrvatov, Čehov, Slovencev in Rusov.

Železnice v Novi Srbiji.

Srbsko vrhovno poveljstvo je prevzelo v svojo upravo vse postaje dosedanjih železniških prog: Ristovac—Veles in Skoplje—Mitrovica. Ko se železnice otvorijo zopet za osebni promet, se vozne cene izenačijo srbskemu železniškemu tarifu, ki velja od 1. januarja 1910.

Ozdraveli ranjenci v Belgradu

dobe ob odhodu iz bolnice v dar vse perilo, ki ga imajo na sebi, par nogavic in nove opanke.

Koze v Belgradu.

Ker je bilo med ranjenci več slučajev koz, je vojno ministrstvo odredilo, da se cepijo proti kozam vsi ranjenci in vse bolniško osebje.

Praška trgovinska zbornica za Srbijo.

Praška trgovinska zbornica je poslala ministru za trgovino izjavo, v kateri protestira proti temu, da se v prilog zahtevi, da Srbija ne sme zasesti jadranskih pristanišč, navajajo gospodarski razlogi. Nasprotno bi bilo za našo trgovino le ugodno, ako Srbija dobi pristanišča.

Turške grozovitosti.

Italijanski listi poročajo: V neki vasi blizu Odrina se je plazil na nogah ranjeni bulgarski stotnik po kolenih proti kottiču, kjer bi našel pri velikih bolečinah vsaj

malo zavetja. Kar ga zapazijo Turki nekega eskadrona. Te zverine planejo nanj, izrežejo mu oči, odsekajo nos, ušesa, nogi in roki, z odrezanimi genitalijami pa mu zamaše usta. Za to trpinčenje je zvedel bližnji bulgarski eskadron, si je s tako besnostjo vrgel na te krvoloke, da je posekal vse do zadnjega moža. Vrh kupa turških trupel položili so truplo mučenca-stotnika.

Bulgari iz Amerike.

Samo zadnje dni se je preko Belgrada vrnilo iz Amerike nad 5000 Bulgarov, ki hite služiti domovini.

Pismo s Cetinja.

Cetinje, 18. novembra.

Zavzetje Sv. Ivana di Medua.

Zadnje dni so črnogorske čete živahno prodirale proti morju — Sv. Ivana di Medua in Lešu. Dne 16. t. m. so črnogorske čete zavzele Bijelo goro in Črni vrh, v nedeljo, dne 18. novembra, pa prodirale dalje in zavzele Meduo.

Odpora v Medui ni bilo nobenega. Maloštevilo prebivalstvo se je umaknilo v Leš; v isti smeri je došlo tudi turško vojaštvo in pustilo črnogorskim četam popolnoma prosto pot. Zanimivo je, da črnogorskih čet v Meduo ni vodil vojaški poveljnik, marveč civilni upravitelj, kar se je na kraljevi jahti, ki je priplula v pristanišče, tolmačilo tako, da se je hotelo s tem velesilam pokazati, da so zvezne armade popolnoma solidarne. Ker srbska armada pod poveljstvom generala Jankovića še ni dospela semkaj — morda tudi dospeti ni hotela, je Meduo zasedla črnogorska vojska. Ta luka je sedaj definitivno zavzeta in po splošnem mnenju v tukajšnjih krogih se velesilam ne bo posrečilo, da bi jo Srbi ali Črnogorci zapustili.

Črnogorske čete prodirajo dalje proti Lešu in se ustavijo najbrže šele v Draču.

Velesile in Srbija.

Ugoden vtis so napravile vesti, da velesile uvidevajo potrebo, da pride Srbija do morja. Vsekako se danes še lansira vest, da naj bi Srbija preko kake avstrijske ali črnogorske luke dobila izhod na morje; seveda pa Srbija na to ne bo pristala.

Boji okrog Medue

trajajo dalje. Včeraj so Turki skušali zasesti nekaj važnejših postojank nad Meduo; bile so to čete, ki so prišle od Leša in Skadra. Krog poldne so začeli Turki ljuto napadati z očitvidnim namenom, da si zopet osvoje luko. Spopad je bil jako hud; Turkom je pomagala tudi leška artiljerija. Ogenj pušk in mitraljev je trajal več ur.

Sredi bitke so Turki poizkusili svojo staro taktiko, da bi z belo zastavo premamili Črnogorce in jih potem uničili. Topot jim pa to ni uspelo; vendar pa stvar ni ostala brez vseh posledic. Ko so se namreč Turki z belo zastavo bližali črnogorskim vrstam, jih te niso čakale s prekrizanimi rokami kakor na Bardanjolu, marveč s pripravljeno puško. Res so Turki, kakor hitro so bili dovolj blizu, oddali salvo na Črnogorce, a dobili so odgovor, ki je pokosil njih prve vrste kakor kosce travo. Turki so bili nato kmalu poginani v beg, na katerem se do Leša niso več ustavili. Pustili so mnogo ranjenih in mrtvih, a tudi Črnogorci so imeli precej žrtev.

Boj se nadaljuje proti Lešu, ki je le poldrugo uro oddaljen od Medue.

Vukočeva armada v Podgorici.

Danes zjutraj je došel v Podgorico general Janko Vukotić s svojo armado. Od Plava je šel nizdol po dolini reke Cijevne. Podrobnosti o njegovem pohodu še niso znane, a zasebna poročila trdijo, da je bila pot jako težavna in naporna; armada je morala silno hitro iti. Bojev in spopadov sicer na vsem potu ni bilo nobenih, toda vreme je bilo strahovito. Zavirali so jih silni snežni zameti, tako da so morali popustiti še tisto malo hrane kar so jo s sabo vozili in veliko množino druge priljage. Šli so noč in dan naprej in tistih par ur, ki so jih imeli za počitek so prebili v snegu in dežju pod milim nebom. Ni še znano, ali je vojska že danes odšla iz Podgorice dalje proti Skadru, vendar pa se misli, da ji bodo dali vsaj en dan počitka, ker bi sicer preutrujena prišla pred Skader in bi ne bila sposobna za uspešen naval.

Glavni napad na Skader

je sedaj v kratkem pričakovati — morda se je že pričel. Izdano je geslo, da Skader mora pasti še pred premirjem, ki ga je Turčija zaprosila. Poučeni krogi že v najbližjih dneh zanesljivo pričakujejo padec ali udajo mesta. Sicer pa padec Skadra za sklep miru ni nujno potreben, ker zvezne armade za

golo premirje zahtevajo predajo Skadra, Janine in Odrina. Še-le tedaj, ako bo Turška ta pogoj sprejela, se bo sklenilo premirje in se začeli dogovori za mir.

Pred mirom.

Po vsem tem je vojna malone končana in morda nas loči od miru le še nekaj dni. Tu se že misli na naloge po sklepu miru. Operacije, ki so še potrebne, so neznatne in se v par dneh dovrše. Zadnje bitke se bijejo iz vseh moči, da bi se čim prej končale. Zavzetje Skadra sicer z ozirom na sedanje stanje Turčije ni obhodno potrebno, kakor sem že omenil, vendar pa hočejo Črnogorci to izvesti, da ne pridejo pred svoje sozaveznike takorekoč praznih rok. Pričakovati nam je torej pred Skadrom zadnje, brez dvoma zelo krvave bitke.

Trpljenje črnogorske vojske krog Taraboša.

Te dni se je vrnilo mnogo Cetinjanov, obrtnikov in meščanov, ki so služili v Martinovičevi armadi krog široke gore in Taraboša. Večinoma vsi so vsled silnega trpljenja tako oslabljeni in bolni, da so jih poslali domov. Strašne stvari pripovedujejo o trpljenju in naporih, ki jih mora tamkaj prenašati črnogorska vojska. Teren je ves preplavljen z vodo, dežuje pa še vedno brez prestanka. Sotoropno skoraj nobenih imeli, a bi tudi mnogo ne koristili, ker je vse razmetel vihar, na tleh pa tako ali tako stoji voda. Po dnevi so stali v neprestanem boju sovražnikom, ponoči si pa radi njegove bližine tudi niti cigarete niso smeli prižgati, kamoli da bi si zakurili ogenj. Nekajkratov so vojaki proti poveljju napravili ogenj, da bi si vsaj roke ogreli, a so to drago plačali; Turki so takoj namerili topove in vedno je bilo nekaj žrtev.

Zlasti mnogo žrtev so Turki prizadejali Črnogorcem s šrapneli, ker so topove tako postavili, da je padal šrapnel za šrapnelom po celi črnogorski liniji. Na mnogih krajih jim Črnogorci niso mogli odgovarjati, ker radi vode niso mogli zvleči svojih topov in preskrbeti dovolj municije.

Turška lokavost.

Vojaki hvalijo turško junaštvo, a zamerijo jim lokavost, katere se poslužujejo v boju. Seveda, če bi bila črnogorska vojska drugače disciplinirana, kakor je, bi Turki svoje lokavosti ne mogli tako drago prodati kakor so jo prodajali v sedanjih vojni. Tako na primer pripovedujejo, da Turki vselej predno začno s topovi streljati, pošljejo proti Črnogorcem majhne pehotne oddelke, ki pridejo tik pred črnogorske okope in jih naskočijo. Dobro namreč vedo, da se Črnogorci potem ne dajo zadržati, da bi ne planili izza okopov — tisti hip pa zagrne turški topovi in nad Črnogorce se vsuje cela ploha šrapnelov.

Drugi zopet pripovedujejo, kako so neko noč čuli, da se jim bliža neka četa. Vprašali so, kdo je, nakar so dobili odgovor: naši smo. Lahkoverni Črnogorci so se zanesli, da so to njihovi tovariši in so prevarno opazili še-le tedaj, ko so jih Turki naskočili in več izmed njih pobili.

Epilog k aferi Odilon.

Senzacionalna aretacija v Zagrebu.

Iz Zagreba se nam poroča: Znan je najnovejša afera bivše igralka Odilon, ki je minole dni le z veliko težavo dobile iz ječe svojega tretjega moža. Niso še utihnile te vesti, ko se je včeraj kakor blisk po Zagrebu raznesel glas, da je v zvezi s to afero aretovan odvetniški koncipijent dr. Gagliardi. Ponovimo kratko celo stvar: Bivša igralka Odilon se je po ločitvi z zagrebškim lekarnarjem Pečičem v tretjič poročila, topot z nekim Radmannom, ki se je izdajal za dravnika ter je v Cirkvenici v hrvaškem Primorju odprl sanatorij. Ker se pa Radmann ni mogel legitimirati in zlasti ne izkazati z zdravniško diplomom, je predstojna oblast odredila, da se sanatorij zapre in takoj nato so zaprli tudi Radmanna samega. Odilonka se je obrnila na svojega zagreškega odvetnika dr. Dečaka, da posreduje v prilog njenega moža. Dr. Dečak, ki je bil preobložen z drugim delom, je pooblastil svojega koncipienta dr. Gagliardi, da ga zastopa v tej stvari. Dr. Gagliardi se je res lotil stvari, za svoje usluge je pa od Odilonke izmamil menico za 10.000 kron, jo unovčil in denar obdržal. Kasneje se je pokazalo, da je Gagliardi to menico od Odilonke na goljufiv način izmamil, na kar ga je Odilon zagreškemu sodnemu stolu ovadila radi prevare. Državno odvetništvo je uvedlo preiskavo. Preiskovalni sodnik dr. Čačić je dr. Gagliardi tako zaslísal; ta

je sicer tajil, a se kmalu tako zapletel, da je bila njegova krivda očitna. Nato so dr. Gagliardi zaprli. Dr. Gagliardi je eden glavnih stebrov mlajšega mažaronstva ter se je kot tak posebno izkazal ob zadnjih Tomašičevih volitvah; vneto je koteširal za mažaronске kandidate, zlasti nesramno in nasilno je pa nastopal v dr. Mile Stačevićem okraju Sv. Ivan Zelina. V Virovitici je pravaškim volilcem pretil z revolverjem. Rodoljubna hrvaška javnost je z zadoščenjem pozdravila to najnovejšo razkrinkanje v mažaron-skih vrstah.

NAPAD NA RUSKEGA CARA.

Iz Peterburga se poroča, da je bil dne 18. novembra car napaden. Ko se je odpeljal skozi postajo Kozlova Ruda iz Spale v Carsko Selo, so našli podrti oba tira. Napadalcu so mislili, da se bo car pozneje pripeljal in so progo pokvarili, ko se je car že odpeljal.

KITAJSKA GROZI RUSIJI Z VOJSKO.

Predsednik kitajske republike Juanšikaj je izjavil, da hoče s topovi zopet priporiti Mongolsko. Juanšikaj je izjavil, da računa tudi na možnost spopada z Rusijo in da pripravi za vojsko z Rusijo pol milijona vojakov.

Razne stvari.

Za tri besede — tri leta. V Postupinu pri Berolinu se je lekarnar Zinnert sprl s policijskim častnikom Blankmuehlem, ki mu je očital, da prodaja prepovedane preparate. Zinnert je poudarjal, da ni dobil nikakega pismenega ukaza, da ne sme prodajati omenjenih preparatov, in je nazval postopanje policista kot sekaturu. Policijski častnik je zaklical: »Ne pozabite, da sem v cesarjevi službi!« Na to je Zinnert odgovoril samo tri besede: »Ich pfeife darauf!« — In vsled teh besed ga je postopinsko sodišče obsodilo zaradi razžaljenja cesarjeve osebe na — tri leta.

Za 2.400.000 kron zlata ukradeno. Iz Trsta se je na parniku »Heluan« odposlalo 40 zabojev zlata v Aleksandrijo. Zlato so oddale angleške banke egiptovskim bankam. Ko so pa v Aleksandriji zaboje preiskali, je bilo nazunaj vse v najlepšem redu, pečati so bili nedotaknjeni, tudi teža se je z voznimi listi vjemala; ko so pa dva zaboja odprli, se je v njih mesto zlata nahajal svinec, ostali zaboji so bili pa pravilno z zlatom napolnjeni. V omenjenih dveh zabojih se je prvotno nahajalo 10.000 funtov, t. j. 2.400.000 kron vredno zlato. Uvedli so najobširnejše poizvedbe.

Požar v vili nadvojvode Rajnerja. V vili nadvojvode Rajnerja v Badnu je izbruhnil požar, ki so ga čez eno uro pogasili.

Telefonska in brzojavna poročila.

VPRAŠANJE KONZULOV.

Belgrad, 21. novembra. Srbska vlada je ukazala, da oblasti avstrijskega kurirja, ki je odpotoval v Prizren, ne ovirajo. Nadalje je vlada sklenila, da se v celem od Srbov zasedenem ozemlju posebne pravice inozemskih konzulov v celem obsegu priznajo in respektirajo.

Belgrad, 21. novembra. Poroča se, da je srbska vlada sicer dovolila, da smejo konzuli inozemskih držav s svojimi vladami svobodno korespondirati, kar so jim dosedaj vojaške oblasti zabranjevale, da pa se predpavice, kakor so jih konzuli vsled kapitulacij nasproti Turčiji uživali, od Srbije nikakor ne priznajo.

PREMIRJE ALI NADALJEVANJE VOJSKE?

Carigrad, 21. novembra. Pooblaščenca za pogajanja za premirje so na turški strani generala Nazim-paša in Izzet-paša ter državni svetnik Šadan-bej.

Sofija, 21. novembra. Danes dospe turški odgovor. Ako Turčija pogoje balkanskih držav odkloni, se Čataldža forsira in začne zopet marš proti Carigradu.

Sofija, 21. novembra. Z merodajnega mesta se poroča, da pogoji balkanskih držav ne z ozirom na zahteve, ne z ozirom na vsebino niso intransigentne in pripuščajo eventualne modifikacije pri pogajanjih. Upati je tudi, da jih torej Turčija sprejme in da pride do premirja.

OB JADRANSKEM MORJU.

Cetinje, 21. novembra. Na jadransko obal je došla srbska kolona pod poveljstvom podpolkovnika Dimitrija Bulića in razobesila po krajih na obali srbske zastave. — Leš so zasedli Črnogorci in Srbi skupaj, in sicer so Črnogorci za Srbe poznali šele zadnji hip ter so izpočetka nanje celo streljali. Srbi so zaklicali: »Ne streljajte, bratje! Zivele združene vojske! Zivele črnogorska armada!« Potem so Turke skupno z bajonetom napadli. Turkov je padlo 600. General Martinović je dobil v mestu 920.000 zlatih lir. General pusti v Lešu in Sv. Ivanu posadko in se vrne pred Skader, Srbi so pa takoj nasto-

pili pot proti Draču. Pripadajo armadi generala Jankovića. Uporne mohamedance v Lešu in Sv. Ivanu so Črnogorci zaprli.

NESOGLASJA MED ALBANCİ.

Rim, 21. novembra. »Giornale d'Italia« poroča, da so na shodih albanskih notablov v Valoni in Draču nastali veliki spori in da se zato ni mogel noben rezultat doseči. Mohamedanski Albanci so deloma za avtonomijo, deloma za turški protektorat, nekaj katoliških Malisorov je za Črnogoro, ostali pa se ne zlagajo z mohamedanskimi in pravoslavnimi Arnavti. Vsako pleme zahteva svoje privilegije in noče priznati splošno veljavnih postav.

ZMAGA PRI BITOLJU.

Belgrad, 21. novembra. (Oficielno.) Poročilo o kapitulaciji cele turške armade je bilo prenatragano. Vojvoda Putnik poroča 20. t. m., da je bitka trajala štiri dni in da je srbska armada 19. t. m. po ljutem boju turško popolnoma porazila, tako da je slednja brez reda bežala, razkropivši se na več strani. Turki so ves tren pustili ležati. Vojni plen je znaten. Podrobnosti manjkajo.

Belgrad, 21. novembra. Uradno se od vojnega zapovedništva o bitki pri Bitolju poroča: Poraz Turkov je bil združen z velikimi žrtvami, ker se je tudi prebivalstvo, to je Arnavti, borilo proti Srbom. Srbska artiljerija se je zopet zelo odlikovala in imela velike uspehe, prodiranje infanterije pa je bilo združeno z velikimi izgubami, ker je bil teren zamočvirjen in preplavljen. Poizkus turške armade, prebiti se proti Ohridu, je bil onemogočen. Končno so Turki v divjem begu, zasledovani od srbske kavalarije, zbežali proti Lerinu (Florina), kjer so pa naleteli na grško armado. Nadaljnji poročil o spopadu bežečih z armado prestolonaslednika Konstantina še ni. V bitki s Srbi so izgubili Turki 20.000 mož mrtvih in ranjenih, tudi srbske izgube so velike, a znatno manjše od turških. Zadnji dan je drinska divizija zaplenila 36 turških topov. Bitka pri Bitolju je bila v celi vojski najkrvavejša.

Belgrad, 21. novembra. Srbske čete so bile v Bitolju slovesno sprejete. V mestu so upostavljene srbske oblasti.

TURŠKE VESTI O USPEHIH PRI ČATALDŽI OD RUMUNSKÉ STRANI DEMENTIRANE.

Constanza, 21. novembra. Z ladje »Rege Carol« se 19. t. m. po radiotelegrafu poroča: V nasprotju s turškimi vestmi se trdi, da so Turki 19. t. m. na levem krilu pri Derkošu bili poraženi. Turška moč na čataldžki črti se ceni na 80.000 do 100.000 mož. Kolera razsaja dalje, zlasti v Hademköju, kjer mrliče na kupih nalažajo na vozove. Preteklo soboto so 8000 bolnih in ranjenih prepeljali v San Stefano. V cerkvi sv. Sofije so nalašč nastanili volnike, da bi preprečili božjo službo od strani Bulgarov. Na koleri sta umrla tudi že dva generala.

NEMŠKA POROČILA O SRBSKIH GROZOVITOSTIH.

Dunaj, 21. novembra. »Reichpost« prinaša poročilo svojega vojnega korespondenta Wagnerja iz Zemuna, glasu, katerega so Srbi streljali na cele vrste vjetih Arnavtov s strojnimi puškami in celo ranjene bestialično umorili.

BRATENJE ČASTNIKOV V SOLUNU.

Solun, 21. novembra. Danes je princ Aleksander, drugi sin grškega prestolonaslednika, tukaj položil svojo prisego kot častnik. Včeraj se je vršil banket, na katerem so se srbski, grški in bolgarski častniki bratili in se je napajalo zmagam združenega orožja.

VENIZELOS RUSOM.

Atene, 21. novembra. Min. predsednik Venizelos je na pozdravno depešo petersburškega zemstva odgovoril z zahvalo, v kateri pravi, da je bil namen združenih vojska priboriti konacionalom človeške pravice.

BORZA SE DA VODITI OD SENZACNIH VESTI.

Dunaj, 21. novembra. Ker so bile danes na borzi razširjene vesti, da je Edl našel Prohasko umorjenega, da sta Berchtold in Aussenberg demisionirala in podobno, so kurzi zopet padli, n. pr. Alpine Montan za 10 K, drugi za 5 K. Vesti so vse čisto neutemeljene.

CESAR.

Dunaj, 21. novembra. Cesar se pripelje jutri ob 6. uri zvečer na Dunaj.

PORAZ VOJNE UPRAVE V DELEGACIJI.

Budimpešta, 21. novembra. V današnji seji pododseka za vojne zadeve je prišla na vrsto interpelacija dr. Kramara radi preziranja domače avtomobilne industrije od strani vojne uprave pri naročbah. Odgovor vojne uprave je bil tako nezadosten, da je bil sprejet predlog, da se odgovor ne vzame naznanje.

CUVAJ.

Budimpešta, 21. novembra. Pri včerajšnjem routu v čast obema delegacijama se je zelo opazilo, da se je komisar Cuvaj dal voditeljem Jugoslovanov predstaviti in z njimi dal časa konferiral. Govori se, da se Cuvaj zaupno pogaja s hrvatsko-srbsko koalicijo in hoče zdaj pravaše pridobiti za to, da mu ne nasprotujejo. Od jugoslovanske strani se izjavlja, da so to Cuvajeve pobožne želje in da pravaši slejkoprej zahtevajo njegovo amocijo.

VESELI DOGODEK.

Liberce, 21. novembra. Zdravstveno stanje nadvojvodinje Zite in novega prestolnega dediča je ugodno.

HOFRICHTERJEV ZAKON.

Dunaj, 21. novembra. Danes se je tu izvršila ločitev Hofrichterjevega zakona, in sicer sporazumno. Zakonska sta se ločitvenega čina osebno udeležila.

GOSPODARSTVO.

g Na semenj za kože in kozuhovino, kateri se je vršil kakor navadno, dne 18. t. m. v prostorih »Balkan«, spedijske in komisijske akc. družbe, Ljubljana, na Dunajski cesti, so došle naslednje vrste blaga: okrog 3400 kosov ovčjih koz za ceno 2 do 2 K 05 vin. od % kg; okrog 350 kosov govejih koz, suhih, a 3 K 20 vin. do 3 K 25 vin. od % kg; okrog 650 kosov telečjih koz, suhih, a 4 K; okrog 300 kosov kozlovih koz, suhih, a 3 K 50 vin. pro kos; okrog 400 kosov ovnovih koz, suhih, a 2 K 40 vin. pro % kg; okrog 400 kosov srninih koz, suhih, a 2 K pro kos; nekaj partij govejih koz, osolenih 1 K 40 vin. pro kos; ena množina telečjih koz, osolenih, od 2 K 10 vin. do 2 K 15 vin. per % kg, in razun teh se zajče, jazbecove in lisičje kože. — Denarni promet je znašal okrog 30.000 K. — Prihodnji glavni semenj, pri katerem pride posebno divjačina vpoštev, se bode vršil dne 27. januarja 1913. — Naznanila kakor tudi vsa tozadevna vprašanja so na trdiko »Balkan« nasloviti.

Dnevne novice.

+ Gg. volilce v zavarovalnico za nezgode v Trstu nujno pozivljamo, da ohranijo glasovnice, dokler ne dobe daljnjih navodil. Prosimo tudi vse župne urade, županstva in zaupnike, naj volilce na to opozarjajo. Volili bodo delodajalci in delojemalci sledečih kategorij po enega člana in enega namestnika: Kategorija I.: Železnice, prevozna in skladiščna podjetja, čiščenje strug; kategorija II.: Rudarstvo in plavzarstvo, kovinarstvo, stroji, orodje itd.; kategorija VI.: Papir in usnje, lesne in rezbarske snovi, kmetijski in gozdarski obrati, mlini.

+ Darovi za ranjence in sirote na Balkanu. Naše upravnistvo je stopilo v zvezo z nekaterimi gospodi, ki dobro poznajo balkanske razmere in imajo direktne zveze z Balkanom. Za pravilno razdelitev in točno odposiljanje darov je popolnoma preskrbljeno. Opetovano pa prosimo, da se pošiljajo darovi v ta namen samo po nakaznicah.

+ Cuvaj snuje banko. Cuvaj bi po vsej sili rad postal bankir, ko bo nehal biti komisar. Enkrat je že poizkusil, pa mu je izpodletelo. Sedaj se je z nova lotil te reči in sklenil, da topot na noben način ne odneha. V novi — Cuvajevi — banki ima postati glavna sila »inženir« Ostojčić. Banko osnujejo virovitiške zemljiške družbe in brodska imovinska občina z nekaj milijoni kapitala. Ta banka bo Virovitičanom dala posojilo za nakup nekega obširnega posestva. Virovitiški občinski zastop z županom Mihičičem na čelu je sklenil poslati k Cuvaju deputacijo, ki ga bo prosila, da se čimprej osnuje imenovana banka. Medtem pa znani virovitiški mažaron Vargić izjavlja, da »Narodne Novine« neresnično poročajo o deputaciji pri Cuvaju, ki jo je svoj čas spremljal; deputacija politiké niti omenila ni.

+ Resnične besede. Te dni je imel znani sladkorni Wolf govor, v katerem je na perfiden način sumničil Jugoslovane. Ta obojevatelj Hohenzollernov in Vse-nemčije se je izigraval za patriota. Če kak tak človek sumniči naša patriotska čistva, bi bilo za nas poniževalno mu odgovarjati. Baval se je ta sladkorni Wolf tudi s konfliktom s Srbijo, in tu mu tržaška »Edinost« prav umestno odgovarja: »Ali je tudi neki pasus v Wolfovem govoru, ki bi ga morali voditelji naše državne politike najodločneje zavrniti! Oni so sicer sedaj res v resnem konfliktu s Srbijo. Ali le v konfliktu, ki se more še poravnati mirnim potom. Ali ni potem naravnost brezvestno, da Wolf že v tem stadiju označa Srbijo za sovražno državo in Srbe za sovražnike, tako, da je vsakdo izdajalec, ki le občuje z njimi. Če proti takemu početju ni promptne in odločne zavrnitve od merodajnih strani, potem je to frivolna in nevarna igra z ognjem, ki utegne osmiliti ptuje, ali pa tudi domače prste. V konfliktu smo pač s Srbijo, kakor so mnokrat države med seboj. Ali dosedaj še ni vojni konflikt. In dokler ni tega, meče goreče baklje na slamatno streho oni, ki

insultira drugo državo in jo označa za sovražno. Take nevarne igre z ognjem ne bi smeli naši državniki molče dopuščati niti najnovejšim — patriotom! In ti naši državniki naj ne pozabijo, da so v monarhiji milijoni državljanov, ki vidijo v politikih a la Wolf smrtne sovražnike svoji narodni eksistenci. V teh milijonih bi moralo vzbujati res čudna čustva, če bi morali od kakega takega Wolfa prejemati lekcije o patriotizmu: od človeka, o katerem vedo, da govori iz njega le sovraštvo proti tem milijonom. To dela hudo kri med Slovani monarhije. Gospoda naj se ne varajo in naj ne menijo, da morejo žvižgati na razpoloženja na jugu. Ni to nikaka grožnja in tudi ne renomaža. Vodi nas pri tem uverjenje, da je oni, ki v tako težkih in nevarnih časih brez strahu govori odkrito besedo, vendarle najboljši — patriot. — To so resnične besede!

+ **Naša cenzura.** V Solnogradu je list »Salzburger Chronik« po raznih krajih mesta nabil tablice, na katere je nalepil izrezke iz monakovskih listov, ki so poročali stvari, katerih avstrijsko časopisje ne sme poročati. Cenzura pa je hitro zaplenila vse tablice in izrezke — pustila pa je pri miru monakovske liste v solnograških kavarnah in gostilnah. Cenzura za izvenavstrijske liste je za Solnograd — na Dunaju. Kadar pride v Solnograd list iz Nemčije, se ga ne sme prej zapleniti, da se poroča o tem na Dunaj in pride z Dunaja dovoljenje za konfiskacijo. Med tem časom pa listi iz Nemčije uživajo tisto svobodo, katere avstrijsko časopisje nima.

+ **Nov hrvaški katoliški dnevnik.** Piše se nam: Te dni se je v Zagrebu vršila konferenca hrvaških domoljubov, ki so znani po prizadevanju za katoliško misel med Hrvati. Posvetovali so se o ustanovitvi velikega hrvaškega katoliškega dnevnika, ki naj bi v najkrajšem času začel izhajati. Konferenca se je navdušeno zavzela za to misel. Novi dnevnik bo eden največjih in najbolje urejanih listov, za kar jamčijo imena bodočih urednikov in sotrudnikov. Obstanek lista je popolnoma zagotovljen in ni dvoma, da ga bo vsa hrvaška katoliška javnost iskreno pozdravila, saj se bo z njim izpolnila velika vrzel v hrvaškem časopisju, ki se je izza časa, ko je prenehala izhajati »Hrvatska«, težko občutila. List bo stal popolnoma izven vseh strank ter bo tako katoliška stvar na Hrvaškem imela svobodno polje in trdno podlago za svoj razvoj.

+ **Nevarno je obolel g. profesor Fr. Orešec,** vodja c. kr. pripravljalnice v Gorici. Blagemu gospodu, ki je vzgojil domala vso sedanjo inteligentno generacijo, želimo, da bi kmalu okreval.

— **Upravno sodišče** je zavrnilo pritožbo proti občinskim volitvam v Dobrunjah.

— **Dementi o poroki nadvojvode Evgena.** Poročilo nekaterih ogrskih listov, da hoče nadvojvoda Evgen izstopiti iz cesarske hiše ter se poročiti z neko vdovo, je gola izmišljotina.

— **Osemdesetletnico** je 19. t. m. praznoval preč. g. Franc Stepančič, ekonom Centralnega semenišča v Gorici. Gospod je še vedno čil in zdrav ter poln humorja. Bo ga ohrani še mnogo let!

— **Zagreb** je imel leta 1910 po ravnokar izdelani statistiki 79.038 prebivalcev, od teh 63.245 Hrvatov in Srbov, 5140 Slovencev, 4028 Mažarov in 4458 Nemcev.

— **Novo hrvaško privatno učiteljske** za učitelje otvorijo te dni v Pazinu.

— **Aretiranje** je bil v Kojsem neki Ant. Bučinel, ki je osumljen uboja.

— **Novice iz Amerike.** Poročil se je v Jolietu g. Rajko Zupanec, poslovodja »Amerikanskega Slovenca« in pečovodja, z gđno. Anico Ogulin iz Semiča, bivšo učiteljico. — V Jolietu se je poročila gđ. Franja Nemanich, hčerka jolietkega slovenskega veljaka, s hotelirjem Čehom Arturjem Krausom. — V Jolietu je umrl rojak Frank Zupančič iz Wenone. — Neki Frank Jackson je nenadoma postal iz revnega tesarja milijonar. Neki stric na Angleškem mu je zapustil vso svojo imovino, katero je tam prevzel. Srečnej se je pravkar vrnil v Joliet, da se poslovi od svojih mnogoletnih prijateljev. — V Staeltonu je umrl Martin Simčič.

— **Mesto risarja** je razpisano pri dež. tehničnem uradu v Gorici. Prošnje je vlagati do 26. novembra na deželni odbor v Gorici, ki daje tudi vsa pojasnila.

Ljubljanske novice.

Ij **Znanstveni večer »Leonove družbe«.** Danes ob pol osmih zvečer predava prof. dr. Trdan o jugoslovanskih »Bogomilih«. Člani in gostje dobrodošli.

Ij **Cecilijino društvo za stolno župnijo v Ljubljani** priredi v proslavo sv. Cecilije, zavetnice cerkvene glasbe, v sredo, dne 27. novembra 1912, ob pol 8. uri zvečer v stolnici cerkven koncert. — **Sporred:** 1. Canestrari: Allegretto festoso di concerto. Izvaja na orglah č. g. St. Premrl. — 2. Premrl: Pesem v čast sv. Ceciliji, za mešani zbor in orgle. — 3. Callaerts: a) Invocation; b) Marche de Fete. Op. 28; iz-

taja na orglah g. Ign. Hladnik. — 4. a) Mitterer: Jesu, rex admirabilis, za mešani zbor in godala na lok; b) Greith: Marija Zmagalka, za mešani zbor in orkester. — 5. Bach: a) Toccata v D-molu; izvaja na orglah g. prof. Fr. Dugan; b) Preludij v G-duru; izvaja na orglah g. Ign. Hladnik. — 6. a) Gerbič: Marijina pesem št. 10.; b) Griesbacher: Mutter der göttlichen Gnade; za mešani zbor. — 7. Rheinberger: Koncert za orgle in orkester v G-molu. 1. Grave. 2. Andante. 3. Con moto. Na orglah: prof. Franjo Dugan. — 8. Rud. Wagner: lubilate Deo, za mešani zbor, orgle in orkester. — Sedeži po 2 K in po 1 K 50 vin., vstopnice po 50 vin. — Čisti prebitek cerkvenega koncerta se uporabi za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli. — Vstopnice se dobivajo v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Ij **Gosp. Peter Teply,** bivši kapelnik godbe c. kr. pešpolka št. 97 in sedanji kapelnik »Slovenske Filharmonije« v Ljubljani, se povrne zopet v Trst, in sicer kot glasbeni učitelj za gosli in klavir na glasbeni šoli podružnice »Glasbene Matice« v Trstu.

Ij **Umrla je** Pred škofijo št. 14 kuharica Marija Čeč. Pogreb je v petek ob četrti na 5.

Ij **Umrla so** v Ljubljani: Andrej Zalahnik, črevljar, 22 let. — Fran Kranjc, dijak, 13 let. — Ana Grum, žena mestnega delavca, 75 let. — Marija Čeč, bivša kuharica, 68 let. — Anton Japelj, delavec, 61 let. — Frančiška Jug, vdova železniškega čuvaja, 77 let.

Ij **Vrsta ljubljanskih porotniških razprav za IV. porotno zasedanje.** Dne 25. t. m.: Ferlič Jakob, zidarski pomočnik na Trati. uboj. — Kolar Ignacij, delavec iz Dravlj. tatvina. — Dne 26. t. m.: Jurij Osredkar, užitkar pri St. Joštu, okraj Vrhniku, umor. — Ivan Stagar, drvar iz Gorij. — Dne 27. t. m.: Valentin Golob, zidarski pomočnik v Godišču, uboj. — Dne 28. t. m.: Lap Janez, hlapec iz Mengša in Zabret France, posestnice sin iz Topola, zažig. — Dne 29. t. m.: Ciril Bolte, vrtnarski pomočnik iz Ihana; France Trebusak, hlapec v Krumperku; zaradi hudodelstva posilstva. — Jernej Petermel, posestnika sin in Valentin Kokalj, dniar; oba iz Murave, zaradi hudodelstva ponareje kovanega denarja. — Dne 30. t. m.: France Bugar, posestnice sin v Vodicah, umor.

Ij **Prijet izgnanec.** Včeraj je bil aretovan 1864. leta rojeni postopač Iv. Jerše iz Zgornjega Bernika pri Cerk-ljah, ker ima za mesto prepovedan povratek. Vrhutega je pa še na sumu, da je na tuje ime naročil neke »trikelne« in jih potem prodal, denar pa zadržal. — Tudi leta 1853. v Polhovem Gradcu rojeni Andrej Osredkar je bil aretovan ker se je bil na Emonski cesti pritepel na Spitzerjev vrt in tam ukradel 20 vrtnic. Mož tatvino sicer prizna, toda trdi, da je to storil v pijanosti ter da ne ve, kam jih je djal. Oba so oddali sodišču.

Ij **Tatinski cigani.** Včeraj so prišli na semenj cigani Gottlieb Seger, roj. l. 1874. v Sirmici pri Beljaku, leta 1885. v Ebenseeju pri Gmundnu rojeni Daniel Jungwirth in Katarina Jungwirth, roj. 1882 v Obtenau pri Halleinu. Ta trojica je hodila po raznih zlatarskih trgovinah in izbirala razno zlatnino, ne da bi kaj kupili. Ko jih je na Mestnem trgu stražnik prijel, jo je bil Seger pihjal in pri tem vrget od sebe štiri nove prstane, kateri so bili pokrađeni po trgovinah. S pomočjo občinstva je stražnik tudi tega prijel in potem vse tri odvedel v zapor.

Ij **Po tiralnici** iščejo agenta Rajko Senčarja.

Ij **Navihani sladkosnedeži.** Ze dlje časa so vedeli otroci da ima branjevka Ivana Kraševčeva na Poljanski cesti št. 7 lepo dišeče hruške, do katerih dolgo časa niso mogli, naposled so jo pa le pogruntali. Poiskali so železen drog ter z njim nabadali hruške pri oknu in jih na ta način dobivali iz kleti. Kraševčeva pravi, da ima z ozirom na pokvarjenje in kolikor ji hrušk manjka 90 K škode. Mladi »ribiči« bodo za dobrote morali okusiti očetovo brezovko.

Ij **Znani »inženir« vlomilec Exner** je včeraj pri tukajšnjem deželnem sodišču za svoje lopovščine dobil zaslužen kazni: sedem mesecev težke ječe.

Ij **Razsvetljava vozov.** Iz raznih krajev prihajajo vesti, da se ljudje za določbe cestnopoljskega reda ne brigajo in da so na državnih in na neeraričnih cestah ponoči in v mraku razsvetljeni vozovi že prava izjema. Zato pa čitamo vsak dan, da se vozovi zadevajo, da se dogajajo nesreče z avtomobili, da se vozovi prevračajo v jarke, da, celo v potoke in reke. Skoro noben voz nima svetilke, in karambolaže so na dnevnem redu. A tudi kolesarji se vozijo brez luči. Navada je tudi, da vozi več težkootovorjenih vozov drug za drugim. Vozniki, ali na vozeh spé ter prepuščajo vprego svoji usodi, ali pa stopajo

vsi skupaj poleg prvega ali zadnjega voza ter se živahno pogovarjajo. Za živino in vozove pa se ne menijo. Tudi se radi zabavajo s tem, da pokajo z biči, kriče ali pojo. Večkrat puščajo vozove brez nadzorstva sredi ceste ali ulice, sami pa popivajo v gostilnah. Deželno predsedstvo za Kranjsko je na take in enake nedostatke po naših cestah in ulicah iznova opozorilo vsa c. kr. okrajna glavarstva na Kranjskem in mestni magistrat v Ljubljani ter naročilo, da je treba določbe cestnopoljskega reda najstrožje izvajati. Opozorjamo torej tudi tukajšnje prevoznike, kočijaže, fijkarje in kolesarje, da mora biti brez razločka vsak voz (oziroma vsako kolo) razsvetljen od večernega do jutranjega mraka, t. j. ob času javne ulične razsvetljave, in opremljen s trpežno svetilko, ki daje svetlo belo luč. Takisto je puščanje vozov brez nadzorstva na cesti, nagla vožnja po mestnih ulicah in pokanje z biči po cestnopoljskem redu za mesto Ljubljano prepovedano ter se kaznuje z globo od 2—200 K ali z zaporom 6 ur do 14 dni. Ker imamo med čitatelji svojega lista tudi mnogo voznikov, jih opozorjamo na te določbe, da se izognejo neprijetnostim in škodam.

Zdravi, močni zobki prodro brez bolečin.

Razvoj malih otrok v starosti dojenčkov se izredno pospeši z rednim zavživanjem lahko prebavljive in redilne Scottove emulzije. Pred vsem se pa izkaže učinek tega izbornega krepljivega sredstva za otroke še prav posebno v dobi, ko imajo dobiti zobke. Scottova emulzija vsebuje namreč za rast zdravih in močnih zob tako potrebne apnenčeve soli. Malčki ostanejo vedno živahni in niti najmanj ne občutijo kakšnih bolečin, ko imajo dobiti zobke.

Scottova emulzija se lahko jemlje v vseh letnih časih in njena učinkujoča moč je neizpremenljiva; seveda mora biti zato prava Scottova emulzija in nikakoli ponaredba.

Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 0 vin. v znamenju na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu pošiljatev potom lekarni za poskusnjo.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	738-2	1-6	sl. szah.	megla	
21	7. zjut.	735-0	2-6	sl. svzh.	oblačno	0-0
	2. pop.	733-3	2-5	sl. jvzh.	pol. obl.	

Srednja včerašnja temp. 1-2°, norm. 2-6°.

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platnени vrečici za K 4- po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na tvrdko Jos. Vesely, Praga VII. 586 Češko. 3016

Gospod
UBALD PL. TRNKOCZY
lekarnar

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za poskušnjo 1 zavoj Vašega »Sladin-čaja«. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim »Sladnim čajem« (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljki takoj še nadaljnjih 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,
lesni trgovec.

179

Pozor!

Pozor!

Strokovne parcele

so naprodaj v najlepšem kraju Ljubljane. Poizve se pri lastniku **Fran Martinec**, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Prule 8. Cena po dogovoru.

Na znanje!

3606

Josip
Sieherl:

Božične pesmi

(Riharjevi in drugi napevi).

K tej zbirki so ravnokar izšli posamezni glasovi. Partitura K 1-20, posamezni glasovi 4 30 vin.

V zalogi so tudi še:

Marijine (II. natis.) Partitura K 2-1, glasovi 4 30 vinarjev.

Postne in Misijonske, Partitura K 2-30, glasovi 4 40 vinarjev.

Velikonočne, (II. natis.) Partitura K 1-1 (samo še nekoliko komadov.)

Lavretanske litanije (Semeniške), partitura 30 v.

Litanije sv. Jožefa, partitura 20 vinarjev.

Narodne (moški zbor) I. Bratom Orlom, II. Slov.

Straža, III. Slavček, partitura (prej 50 vinar.)

sedaj samo 30 vinarjev.

Naroča se pri skladatelju in v Katoliški bukvarni v Ljubljani.

J. Ciuha

uljudno vabi k nakupu gimnastičnih potrebščin v svojo manufakturno trgovino »Pod Jrančom« Stari trg št. 1.

3226

Učenec

star 14 do 15 let, močan, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme v trgovino mešanega blaga pri **Osvald Dobeš-u v Kranju.** 3648 3

3605

Podpisana naznanjava tužno vest, da je prečastiti, velezaslužni in vzgledni monsignore

ANTON PETERLIN

župnik-zlatomašnik, knezoškofjski duh. svetnik, občinski odbornik, častni občan občine Šmihel-Stopiče, imejitelj zlatega zaslužnega križca s krono in častne kolajne za 40 letno zvesto službovanje itd. itd.

danes 20. novembra ob polu 7. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti, po kratki, mučni bolezni, v 80. letu starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb bode v petek, dne 22. novembra ob 9. uri zjutraj na pokopališču v Šmihelu.

Blagi rajniki se priporoča preč. gg. sobratom v molitev.

ŠMihel, dne 20. novembra 1912.

Anton Kastelic,
kaplan.

Dr. Seb. Elbert,
prošt in dekan.

KNJIGOTRSTVO.

* Glede »Vojske na Balkanu leta 1912« na vsestransko povpraševanje naznanjam, da izide prvi sešitek začetkom prihodnjega tedna. Vsled najrazličnejših priprav se je namreč prvi sešitek nekoliko zakasnil; naročiti je bilo treba namreč obilico klišejev, ki predočujejo bojna pozorišča, vojne dogodke in pokrajine, kjer divja sedaj neizprosni boj, kakor tudi vodilne može vojujočih narodov. Zgodovina bo namreč bogato ilustrirana in bo res najzanimivejše delo v tej dobi. Kdor se ni priglasil svojega naročila, naj to takoj stori. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

* Kra'nim šolskim svetom in šol. vodstvom na znanje. Ker je prvi natisu novega zakona o šolskem nadzorstvu (z dne 23. oktobra 1912, dež. zak. št. 66) že pošel, zato se pripravljajo nov natis v slovenskem jeziku v obliki brošurice. Cenjeni naročniki naj blagovolijo potrepiti par dni; kakor hitro bo dotiskan, ga bomo takoj odposlali.

* Tolažba dušam v vicah. Pod tem naslovom je izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani ravnokar nov molitvenik, ki stane z rdečo obrezo samo 1 K 20 vin. Molitvenik obsega poleg mašnih in vseh drugih navadnih molitev v prvi vrsti premišljevanja in molitve v korist in blagor našim rajnikom. Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, pravi sveto pismo in upati smemo, da bo vsak, ki skazuje dušam v vicah delo usmiljenja, našel tudi usmiljenje pred pravičnim očesom nebeškega Sodnika in mu bo ta pobožnost v veliko korist. Pri vsakem, ki goji pieteto do svojih rajnikov in moli zanje, lahko sklepamo, da ima dobro srce in blago dušo. — Dosedaj še nismo imeli slovenskega molitvenika, ki bi služil predvsem vzvišenemu namenu pomagati dušam v vicah in ker ima molitvenik, katerega je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani, zelo nizko ceno, bo gotovo slovensko ljudstvo po njem zelo pridno poseglo.

Malo opekarno

na novo pričeto, kjer ni do sedaj še nobene, da v najem ali proda Miha Cestnik, Loke št. 29, pošta Trbovlje I. 3647 5

Išče se kuharica

za župnišče v bližini Trsta. Služba se lahko nastopi takoj ali pa o Novem letu. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 3650. (Znamka za odgovor.) 3650 3-1

Primarij

dr. Jos. Stojc
zopet ordinira.

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke pri

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Vzorci na zahtevo. Cene nizke.

Zostrežba znano dobra.

3229

Trgovina

z raznim blagom v Ljubljani se odda samostojni ženski ali moški osebi na račun oziroma se proti prav majhnemu odplačilu tudi proda. — Pismene ponudbe se prosijo na upravništvo »Slovenca« pod številko 3595. 3595 3-1

Pomožnega uradnika

sprejme za štiri mesece, s plačo po dogovoru, Južnoštajerska hranilnica v Celju, katera sprejema ponudbe do 24. t. m. 3661

Za paradižnike za ukisanje, zelje, karfijske in drugo zelenjavo, sadje dobre kakovosti postanem

stalen odjemalec.

Zastopniki se iščejo. — Ponudbe na upravo posestva Ombla Vilj. Lerch v Gružu-Lapad, Južna Dalmacija. 3663

Mebllirana

mesečna soba

s posebnim vhom, se ceno odda v Rožni ulici št. 25. Več se izve istotam. 3644 3

Zelo dobro idoča

sedlarska in tapecirarska obrt

s hišo v večjem kraju na Koroškem se radi družinskih razmer pod ugodnimi pogoji takoj proda. 3496 Več pove upravništvo lista pod št. 3496.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riamazilo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2516

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

„BLAUGAS“

je dosedaj najlepša luč na svetu, gori navzdol kakor električna luč, ne zamrzne nikoli, ni potreba nikoli snažiti kakor pri acetilenkah (karbid). Aparat je vedno jako pripraven za cerkve, graščine, vile, hotele, gostilne, šole, trge in mesta, bolnice in sanatorije.

Priprave za zobozdravnike, laboratorije in avtogensko varjenje.

Generalno zastopstvo „Blaugas“

Celje, Zavodna ul. št. 49.

Proračuni in načrti franko. 3425

Kupita se dva enaka stara 3666

steklena lestenca

za prezbiterij. Več pove upravništvo »Slovenca« pod št. 3666.

Sprejme se takoj izurjena 3667

ženska moč,

vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, izurjena prodajalka manufakturnega in specerijskega blaga: one, ki razumejo nekoliko šivanja, imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe na trdiko Budkovič, Semič, Dolenjsko.

Kdor ne najde nobene pomoči proti

trganju in reumatizmu

naj poskusi naš čaj. Zavoj K 350. Pomagal je že več tisočem. Nikako lečilo. — KAROL ILLEK, Sternberg, Morava. 3659

Proda se

3656 2

ali odda v našem novo zidana enonadstropna

hiša

ob Dolenjski cesti pri Ljubljani, v kateri je vpeljana dobra specerijska trgovina z deželnimi pridelki. Pojasnila daje Obrtno pomožno društvo v Ljubljani, Kongresni trg št. 4, I nadstropje.

Učenca

krepkega, nad 14 let starega, najraje v mersarski obrti že nekoliko vajeneja sprejme takoj Jož. Janežič, mes. mojster Domžale.

Advokat

FR. KOBLER

otvoril je svojo pisarno v Ljubljani, Sodna ulica št. 4 (Vodnikova hiša).

Slovensko abecedo za žen. roč. dela

(II. pomnožena izdaja) priporoča Milena Kiferle, učiteljica žen. roč. del v Ljubljani, Krojaška ulica št. 8, II. nadstropje.

Slovenske narodne pesmi

za citre in petje, I, II. in III. zvezek po 2 kroni, poštne prosto priporoča Ivan Kiferle, Medvode (Kranjsko).

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v štev. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Gasa«. Dalje »NAŠ OTROK!« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, štev. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. štev. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI GAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 60 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII, Josefstadterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna trdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogliške cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon štev. 190.

Sijajna zmaga v damskih raglanih!

Ravnokar dospelo čez 2000 komadov 135 cm dolgih, od K 20— naprej, kateri so stali preje od K 40—60. — Istotako znižane cene za raglane za gospode, zimske suknje in obleke. 3662

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg štev. 5.

C. kr.

priv.

Splošna prometna banka

podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer.

Ker je avstro-ogerska banka opetovano povišala obrestno mero, smo tudi mi v položaju,

povišati obrestno mero

za denarne vloge do nasprotne odredbe s 1. decembrom 1912 sledeče:

Za vloge na hranilno knjižico na leto

4 1/2 %

Za vloge na vložno knjižico na leto

4 3/4 %

Za vloge na tekoči račun na leto

5 %

V vsakem slučaju se prične obrestovanje z delavnikom po dnevu vloge in neha z delavnikom pred dnevom dvignjenja.

Za vložne knjižice plača banka 2% rentni davek sama.

Ravnateljstvo.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po **4 1/4 %** brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v **4 1/2 %** komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po **4 1/2 %**

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči za njo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Pozor trgovci!

Od sobote, dne 9. novembra, dalje se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dollenza v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno. 3529

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmehni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

E 722/12

8

Dražbeni oklic.

Dne 21. decembra 1912 ob pol 10. uri dopoldne

se vrši pri podpisnem sodišču v sobi št. 8

dražba posestev

a) vl. št. 1048 in b) vl. št. 1082 kranjske deželne deske, obstoječih iz gradu Zalog (Breitenau) z obsežnimi gozdovi, njivami, vrtovi in travniki, iz lastnega vodovoda, lastnega lova in ribolova, z c) vsemi pritliklinami, obstoječimi iz konj in gospodarskega orodja.

Nepremičninam, ki se imajo prodati je določena vrednost, ad a) 40.324 K 84 v, ad b) 215.127 K 84 in c) pritliklini K 9882.

Najmanjši ponudek znaša ad a) 26.884 —, ad b) 143.419 —, ad c) 4911 —, skupaj K 175.244 — in se pod tem ponudkom prodaja ne izvrši.

Dražbene pogoje kakor tudi listine, ki se tičejo nepremičnin morejo kupci pregledati pri tej sodnji v sobi št. 5 med uradnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Novo mesto oddelak II.,

dne 13. novembra 1912.

3041

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden živovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slovenski Straži“ v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur doloži po polnoma zastopnj.

2155

Priporočam domačo najnovejšo konfekcijsko trgovino Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta šte. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Manufakturna trgovina — **I. Kostevc**
Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

Priporočam svojo bogato zalogo najmodernejšega blaga za zimsko sezono

ter vse v to stroko spadajoče predmete po strogo solidnih cenah. Vzorci pošljem poštino prosto

Priporočam se največja zalega oblek

Nizke cene!

za gospode in dečke

A. Lukič
Ljubljana, Brodarska 19
Vedno najnovejša konfekcija za dame in dečke.

Nizke cene!

Št. 9311/V. u.

Razglas

s katerim se vojaški otaki obvezanci pozivajo v zglasitev.

Na podstavi zakona z dne 10. februarja 1907, drž. zak. št. 30, se morajo vsi vojaškotaksni obvezanci do prekinitve svoje vojaškotaksne obveznosti vsako leto meseca januarja zglasiti pri tisti občini, ki imajo v njej dne 1. januarja tistega leta svoje bivališče.

Oprostilo od osebnega dohodninskega davka ali od službene nadomestilne takse, ki ga je zaradi svojega 1200 K ne presegaajočega dohodka ali iz drugih razlogov pričakovati ali ki je v prejšnjem letu nastopilo, ne oprosti od dolžnosti zglasitve.

Zglasitev se sme izvršiti pismeno ali pa ustno.

Pismena zglasitev se zgodi tako, da se pošlje na občino dva, po vseh rubrikah s čitljivo pisavo popolnoma in resnično popolnjena zglasovalna formularja. Zglasovalni formularji se dobivajo pri mestnem magistratu in sicer v mestnem vojaškem uradu v „Mestnem domu“, I. nadstropje brezplačno. Pošiljatve zglasitev v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, so poštne proste.

Zglasovalni formularji so urejeni tako, da se zganejo in adresirajo ter brez pismenega zavoja oddajo na pošto.

Ustne zglasitve vpiše občina v oba zglasovalna formularja.

Zglasitve, ki se izvrše s posredovanjem tretje osebe, ne odvežejo tistega, ki se je dolžan zglasiti, od odgovornosti za izpolnitev njemu naložene zavezanosti.

Tistim, ki so dolžni se zglasiti, pa predpisane zglasitve ne izvrše pravočasno ali pa jo izvrše v bistvenih točkah nepopolno, se sme naložiti denarna kazen do 50 K. Vojaškotaksni obvezanci, ki v svojih zglasitvah vedoma zakrivajo zamolčitve ali neresnične napovedi, zapadejo — v kolikor dejanje ne utemelji učina, ki ga je po občnem kazenskem zakonu kaznovati kot kaznjivo dejanje — denarnim kaznim do 500 K in ob posebno obtežujočih okoliščinah do 1000 K. Kadar denarnih kazni ni mogoče izterjati, se izpremene v zaporne kazni.

Vrhutega je političnemu oblastvu dano na prosto voljo, da takrat, kadar se zglasitev ne izvrši pravočasno ali kadar se izvrši nepopolno na podstavi znanih ali onih podatkov, ki se uradno doženo, takoj določi vojaško takso.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 11. novembra 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

Tehnična pisarna.

Naprava vseh v stavbeno stroko spadajočih načrtov

Stavbeno podjetje Valentin Accetto,

Ljubljana, Kolodvorska ulica 8.

zaprisež.
sodni izvedenec.

Oblastveno koncesijonirana zasebna posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Sploh se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča naročila.

3423